

Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio komentaras išdėstomas nauja redakcija:

34 straipsnis. Mokesčio administratoriaus pareigos

(Pakeista pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 17, 18, 18-1, 19, 20, 22, 24, 27, 29, 33, 34 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 18-2 straipsniu įstatymą (2017 m. gruodžio 7 d. įstatymas Nr. XIII-841), Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 34 straipsnio pakeitimo įstatymą (2018 m. birželio 28 d. įstatymas Nr. XIII-1325) ir Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1325 pakeitimo įstatymą (2018 m. gruodžio 11 d. įstatymas Nr. XIII-1705); taikoma, apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamas).

1. Gyventojams ir mokesčių išskaičiuojantiems asmenims deklaracijų blankai bei metodiniai jų pildymo nurodymai išduodami nemokamai.

(Galioja iki 2019 m. gruodžio 31 d., pakeista pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymą (2019 m. gruodžio 17 d. įstatymas Nr. XIII-2692)).

Komentaras

1. Gyventojų ir mokesčių išskaičiuojančių asmenų pageidavimu deklaracijų blankus ir metodinius nurodymus nemokamai išduoda (išskyrus atvejus, kai pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo 75 straipsnį centrinis mokesčių administratorius yra nustatęs deklaracijų pateikimą tik elektroniniu būdu) apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos teritoriniai skyriai, taip pat galima atsispausdinti Valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau - VMI) interneto svetainėje pateiktas atitinkamas formas, skirtas pildyti kompiuteriu.

2. Pildytinų deklaracijų formos, jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklės yra skelbiamos VMI interneto svetainėje (adresu: www.vmi.lt), taip pat VMI Elektroninio deklaravimo sistemoje (<http://deklaravimas.vmi.lt>).

Prisijungus prie elektroninės deklaravimo sistemos (EDS) <https://deklaravimas.vmi.lt> (prisijungti galima per elektroninę bankininkystę, su VMI suteiktomis priemonėmis arba elektroniniu parašu) dokumentus galima pildyti tiesiogiai portale. Tiesioginio dokumentų pildymo metu vartotojams nurodomos pildymo klaidos, kas padeda užtikrinti pateikiamų duomenų kokybę bei savalaikį jų pateikimą.

1. Gyventojams ir mokesčių išskaičiuojantiems asmenims deklaracijų blankai bei metodiniai jų pildymo nurodymai išduodami nemokamai. Mokesčio administratorius pas jų atvykusiems Lietuvos gyventojams jų prašymu padeda užpildyti deklaracijas ir (ar) prašymus pervesti dalį pajamų mokesčio, mokėtino pagal metinę pajamų mokesčio deklaraciją, sumos, o jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas metinės pajamų mokesčio deklaracijos neteikia, – prašymą pervesti dalį mokesčių išskaičiuojančio asmens išskaičiuoto pajamų mokesčio sumos.

(Pakeista pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymą (2019 m. gruodžio 17 d. įstatymas Nr. XIII-2692), taikoma nuo 2020 m. sausio 1 d.).

Komentaras

1. Gyventojų ir mokesčių išskaičiuojančių asmenų pageidavimu deklaracijų blankus ir metodinius nurodymus nemokamai išduoda (išskyrus atvejus, kai pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo 75 straipsnį centrinis mokesčių administratorius yra nustatęs deklaracijų pateikimą tik elektroniniu būdu) apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos teritoriniai skyriai, taip pat galima atsispausdinti VMI interneto svetainėje pateiktas atitinkamas formas, skirtas pildyti kompiuteriu.

2. Pildytinų deklaracijų formos, jų užpildymo, pateikimo bei tikslinimo taisyklės yra skelbiamos VMI interneto svetainėje (adresu: www.vmi.lt), taip pat VMI Elektroninio deklaravimo sistemoje (<http://deklaravimas.vmi.lt>).

Prisijungus prie elektroninės deklaravimo sistemos (EDS) <https://deklaravimas.vmi.lt> (prisijungti galima per elektroninę bankininkystę, su VMI suteiktomis priemonėmis arba elektroniniu parašu) dokumentus galima pildyti tiesiogiai portale. Tiesioginio dokumentų pildymo metu vartotojams nurodomos pildymo klaidos, kas padeda užtikrinti pateikiamų duomenų kokybę bei savalaikį jų pateikimą.

3. Mokesčių administratorius teikia visą reikiamą pagalbą gyventojams, užpildant deklaracijas, o gyventojams, pageidaujantiems paremti pasirinktus paramos gavėjus ir (ar) politines partijas – ir prašymus pervesti pajamų mokesčio dalį. Pagalba teikiama tiek gyventojams atvykus į VMI aptarnavimo padalinius, tiek nuotoliniu būdu – paskambinus Mokesčių informacijos centro numeriu 1882.

2. Mokesčio administratorius nuolatinio Lietuvos gyventojo prašymu, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, privalo išduoti pažymą, kurioje turi būti nurodytos nuolatinio Lietuvos gyventojo mokestiniu laikotarpiu gautos pajamos ir nuo jų Lietuvoje sumokėtas pajamų mokestis. Mokesčio administratorius nenuolatinio Lietuvos gyventojo prašymu privalo išduoti pažymą, kurioje turi būti nurodytos nenuolatinio Lietuvos gyventojo Lietuvoje gautos pajamos ir nuo jų sumokėtas pajamų mokestis. Pažymų išdavimo tvarką nustato centrinis mokesčio administratorius.

Komentaras

1. Gyventojas (sąvoka „gyventojas“ apibrėžta GPMĮ 2 straipsnio 2 dalyje; žr. GPMĮ 2 straipsnio 2 dalies komentara) turi teisę kreiptis į mokesčio administratorių su prašymu išduoti pažymą apie gautas pajamas ir nuo jų sumokėtą pajamų mokestį.

2. Mokesčio administratorius, išduodamas gyventojams tokias pažymas, turi vadovautis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. balandžio 9 d. įsakymu Nr. VA-50 patvirtintomis Nuolatinio Lietuvos gyventojo gautų pajamų ir nuo jų Lietuvoje sumokėto pajamų mokesčio pažymos FR0594 formos bei Nenuolatinio Lietuvos gyventojo Lietuvoje gautų pajamų ir nuo jų sumokėto pajamų mokesčio pažymos FR0595 formos pildymo bei išdavimo taisyklėmis (toliau – taisyklės) ir gyventojams išduoti užpildytas šiuo įsakymu patvirtintų pažymų formas.

3. Jeigu į mokesčio administratorių dėl pažymos išdavimo kreipiasi nuolatinis Lietuvos gyventojas (sąvoka „nuolatinis Lietuvos gyventojas“ apibrėžta GPMĮ 2 straipsnio 3 dalyje; žr. GPMĮ 2 straipsnio 3 dalies komentara), jam turi būti išduota Nuolatinio Lietuvos gyventojo gautų pajamų ir nuo jų Lietuvoje sumokėto pajamų mokesčio pažyma (FR0594 forma, toliau - FR0594 formos pažyma).

Jeigu į mokesčio administratorių dėl pažymos išdavimo kreipiasi nenuolatinis Lietuvos gyventojas (sąvoka „nenuolatinis Lietuvos gyventojas“ apibrėžta GPMĮ 2 straipsnio 4 dalyje; žr. GPMĮ 2 straipsnio 4 dalies komentara), jam turi būti išduota Nenuolatinio Lietuvos gyventojo

Lietuvoje gautų pajamų ir nuo jų sumokėto pajamų mokesčio pažyma (FR0595 forma, toliau - FR0595 formos pažyma).

4. Prašymą išduoti pažymą mokesčio administratoriui nuolatinis Lietuvos gyventojas gali pateikti mokestiniam laikotarpiui pasibaigus ir ne anksčiau kaip kovo 1 dieną kalendorinių metų, einančių po to mokestinio laikotarpio, per kurį gautas pajamas ir išskaičiuotą (sumokėtą) pajamų mokestį prašo nurodyti pažymoje. Nuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris mokestiniu laikotarpiu galutinai išvyksta iš Lietuvos, prašymą išduoti pažymą mokesčio administratoriui gali pateikti tik pateikęs gyventojų, galutinai išvykstančių iš Lietuvos, pajamų mokesčio deklaraciją (žr. GPMĮ 29 straipsnio komentarą) ir į Lietuvos Respublikos biudžetą sumokėjęs pagal GPMĮ mokėtiną pajamų mokestį.

Jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas gavo pajamų iš likviduoto Lietuvos vieneto, prašymą išduoti FR0594 formos pažymą jis gali mokesčio administratoriui pateikti ne anksčiau kaip po 30 dienų nuo tokio likviduoto vieneto išregistravimo iš Juridinių asmenų registro.

5. Pagal nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymą mokesčio administratorius privalo išduoti tinkamai užpildytą FR0594 formos pažymą per 5 darbo dienas nuo prašymo pateikimo dienos, išskyrus 5.1 ir 5.2 papunkčiuose nurodytus atvejus:

5.1. jeigu tam, kad būtų išduota FR0594 formos pažyma, nuolatinis Lietuvos gyventojas turi patikslinti arba privalo pateikti atitinkamo mokestinio laikotarpio, už kurį prašoma pažymos, metinę pajamų mokesčio deklaraciją, gyventojas informuojamas apie tai per Mano VMI, telefonu arba paštu, nurodant 10 darbo dienų terminą nustatytiems trūkumams pašalinti arba metinei pajamų mokesčio deklaracijai pateikti. FR0594 formos pažyma parengiama per 5 darbo dienas nuo trūkumų pašalinimo (metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo) dienos. Gyventojui nepašalinus trūkumų (nepateikus metinės pajamų mokesčio deklaracijos per nustatytą terminą), prašymas išduoti FR0594 formos pažymą netenkinamas;

5.2. jeigu tam, kad būtų išduota FR0594 formos pažyma, mokesčio administratorius turi atlikti mokestinį patikrinimą arba tyrimą ir tokio patikrinimo ar tyrimo metu nenustato pažeidimų, FR0594 formos pažyma nuolatiniam Lietuvos gyventojui turi būti išduota per 5 darbo dienas nuo mokestinio patikrinimo pabaigos. Jei mokestinio patikrinimo metu buvo nustatyta pažeidimų, kol jie nepašalinai, FR0594 formos pažyma nuolatiniam Lietuvos gyventojui neišduodama.

6. Nenuolatinis Lietuvos gyventojas kreiptis į mokesčio administratorių su prašymu išduoti pažymą gali visą mokestinį laikotarpį (išskyrus 6.4 papunktyje nurodytą atvejį), neatsižvelgiant į tai, ar jo per tą mokestinį laikotarpį gautos pajamos pagal pajamų mokesčio mokėjimo tvarką yra priskiriamos A, ar B klasės pajamoms, taip pat neatsižvelgiant į gautų pajamų rūšį. Kartu su prašymu jis turi pateikti papildomus dokumentus:

6.1. jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas gavo A klasės pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje, prie prašymo jis turi pridėti išmokas jam išmokėjusio ir pajamų mokestį nuo jų išskaičiavusio asmens išduotą pavyzdinės formos Apskaičiuotų ir išmokėtų išmokų, išskaičiuoto ir į biudžetą sumokėto pajamų mokesčio pažymą arba laisvos formos pažymą, užpildytą vadovaujantis Apskaičiuotų ir išmokėtų išmokų, išskaičiuoto ir į biudžetą sumokėto pajamų mokesčio bei privalomojo sveikatos draudimo įmokų pažymos pildymo ir išdavimo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. VA-90 „Dėl Apskaičiuotų ir išmokėtų išmokų, išskaičiuoto ir į biudžetą sumokėto pajamų mokesčio pažymos pildymo ir išdavimo taisyklių patvirtinimo“.

Pavyzdžiui, nenuolatinis Lietuvos gyventojas, iš Lietuvos vieneto gavęs su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų, dėl FR0594 formos pažymos išdavimo į mokesčio administratorių gali kreiptis nelaukdamas mokestinio laikotarpio pabaigos. Tokiu atveju kartu su prašymu jis turi pateikti darbdavio išduotą pažymą apie jam per atitinkamą laikotarpį išmokėtą su darbo santykiais susijusių ar jų pajamų sumą ir nuo jų išskaičiuoto pajamų mokesčio sumą;

6.2. jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas gavo B klasės apmokestinamųjų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvoje (pavyzdžiui, iš nuolatinio Lietuvos gyventojų gavęs apmokestinamųjų pajamų už parduotą Lietuvoje esantį nekilnojamąjį daiktą arba už Lietuvoje įregistruotą teisiškai registruotiną kilnojamąjį daiktą), iki kreipimosi į mokesčio administratorių išduoti pažymą dienos jis privalo būti pateikęs Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaraciją (FR0459 forma) ir į Lietuvos Respublikos biudžetą sumokėjęs GPMĮ nustatytą pajamų mokestį. Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaracijos FR0459 forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. V-46 „Dėl nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaracijos FR0459 formos, jos užpildymo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“;

6.3. jeigu nenuolatinis Lietuvos gyventojas per mokestinį laikotarpį gavo B klasės neapmokestinamųjų pajamų arba pajamų, kurios nėra pajamų mokesčio objektas, ar gavo B klasės pajamų, kurių jis neprivalo deklaruoti, kartu su prašymu išduoti FR0595 formos pažymą mokesčio administratoriui jis turi pateikti tokių pajamų gavimą patvirtinančius dokumentus.

Pavyzdžiui, nenuolatinis Lietuvos gyventojas, iš Lietuvos vieneto gavęs pajamų už parduotus vertybinius popierius (pajamos iš jų pardavimo nelaikomos nenuolatinio Lietuvos gyventojų mokesčio objektu), kartu su prašymu turi pateikti tokių pajamų gavimą patvirtinantį dokumentą (vieneto išduotą pažymą, kurioje būtų nurodyta išmokos paskirtis, suma, išmokos data, arba finansinių priemonių tarpininko išduotą dokumentą, iš kurio galima būtų nustatyti išmokos paskirtį, sumą bei datą);

6.4. nenuolatinis Lietuvos gyventojas, kuris mokestiniu laikotarpiu negavo jokių pajamų Lietuvoje ir pageidauja šį faktą patvirtinančio dokumento, prašymą išduoti pažymos FR0595 formą mokesčių administratoriui gali pateikti ne anksčiau kaip vasario 15 dieną kalendorinių metų, einančių po mokestinio laikotarpio, per kurį gautas pajamas ir išskaičiuotą (sumokėtą) pajamų mokestį jis prašo nurodyti pažymos FR0595 formoje.

7. Pagal nenuolatinio Lietuvos gyventojų prašymą išduoti FR0595 formos pažymą mokesčio administratorius privalo išduoti tinkamai užpildytą FR0595 formos pažymą per 5 darbo dienas nuo prašymo pateikimo dienos, išskyrus 7.1 ir 7.2 papunkčiuose nurodytus atvejus:

7.1. jeigu tam, kad būtų išduota FR0595 formos pažyma, nenuolatinis Lietuvos gyventojas turi pateikti išmokas jam išmokėjusio asmens išduotą pažymą apie per tą mokestinį laikotarpį išmokėtas išmokas ir (ar) pajamų gavimą patvirtinančius dokumentus arba Nenuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio nuo B klasės pajamų deklaracijos FR0459 formą ir nuo jų sumokėjęs pajamų mokestį, gyventojas informuojamas apie tai per Mano VMI, telefonu arba paštu, nurodant 10 darbo dienų prievolių įvykdymo terminą. Gyventojui įvykdžius nurodytas prievolės (pašalinus nurodytus trūkumus), pažyma parengiama per 5 darbo dienas nuo prievolių įvykdymo (trūkumų pašalinimo) dienos. Gyventojui neįvykdžius prievolių (nepašalinus trūkumų), prašymas išduoti FR0595 formos pažymą netenkinamas;

7.2. jeigu tam, kad būtų išduota FR0595 formos pažyma, mokesčio administratorius turi atlikti mokestinį patikrinimą arba tyrimą ir tokio patikrinimo ar tyrimo metu nenustato pažeidimų, pažymos FR0595 forma nenuolatiniam Lietuvos gyventojui turi būti išduota per 5 darbo dienas nuo mokestinio patikrinimo arba tyrimo pabaigos. Jei mokestinio patikrinimo arba tyrimo metu buvo nustatyta pažeidimų, kol jie nepašalinomi, FR0595 formos pažyma nenuolatiniam Lietuvos gyventojui neišduodama.

3. Mokesčio administratorius nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymu, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalo pervesti asmenims (išskyrus profesines sąjungas arba profesinių sąjungų susivienijimus), pagal Labdaros ir paramos įstatymą turintiems teisę gauti paramą, iki 2 procentų pajamų mokesčio,

mokėtino pagal metinę pajamų mokesčio deklaraciją, sumos, o jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas metinės pajamų mokesčio deklaracijos neteikia, – iki 2 procentų mokesčių išskaičiuojančio asmens išskaičiuoto pajamų mokesčio sumos.

(Taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 metų mokestinio laikotarpio pajamas).

Komentaras

1. Mokesčio administratoriaus pareiga yra nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymu pervesti asmenims (išskyrus profesines sąjungas ir profesinių sąjungų susivienijimus), pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymą (toliau – LPI) turintiems teisę gauti paramą (toliau – paramos gavėjai), iki 2 procentų pajamų mokesčio sumos:

1.1. mokėtinos pagal 2018 m. mokestinio laikotarpio metinę pajamų mokesčio deklaraciją (kai gyventojas pagal GPMĮ 27 ar 28 straipsnio nuostatas privalo pateikti ir pateikė deklaraciją);

1.2. mokesčių išskaičiuojančio asmens per mokestinį laikotarpį išskaičiuotos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų 2018 m. mokestinio laikotarpio pajamų (kai gyventojas pagal GPMĮ 27 ar 28 straipsnio nuostatas neprivalo pateikti metinės pajamų mokesčio deklaracijos).

Paramos gavėjais esančioms profesinėms sąjungoms ir profesinių sąjungų susivienijimams pervedamos paramos tvarka aptarta šio straipsnio 4 dalies komentare.

2. Į nuolatinio Lietuvos gyventojų mokėtiną pajamų mokesčio sumą, nuo kurios skaičiuojama paramos gavėjui ir (ar) politinei partijai skiriama pajamų mokesčio dalis, yra įskaitoma ir fiksuoto pajamų mokesčio suma už įsigytą verslo liudijimą. Į mokesčio administratoriaus mokestinio patikrinimo metu papildomai apskaičiuotą arba sumažintą mokėtiną pajamų mokesčio sumą neatsižvelgiama.

3. Mokesčio administratorius, įgyvendindamas šią pareigą, turi vadovautis Sumokėto gyventojų pajamų mokesčio dalies pervedimo paramos gavėjams ir (ar) politinėms partijoms tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 1K-046 „Dėl Dalies gyventojų pajamų mokesčio sumos pervedimo pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą paramos gavėjams ir politinėms partijoms tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

4. Pagal Aprašo nuostatas nuolatinis Lietuvos gyventojas turi teisę pateikti prašymą mokesčio administratoriui pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, už kurį nuo gautų pajamų pageidauja skirti sumokėto pajamų mokesčio dalį (toliau – ataskaitiniai metai), arba už kurį prašoma pradėti pervesti (kai pajamų mokesčio dalis skiriama ilgiau nei vienerius metus), iki kitų metų gegužės 1 dienos, kad iki 2 procentų pajamų mokesčio dalis būtų pervesta vienam ar keliems pasirinktiems paramos gavėjams.

5. Mokesčio administratorius pagal pateiktą gyventojų prašymą pajamų mokesčio dalies paramos gavėjams neturi pervesti, jeigu:

5.1. prašymą pateikė nenuolatinis Lietuvos gyventojas (įskaitant galutinai išvykusį iš Lietuvos fizinį asmenį, pateikusį galutinai išvykstančio iš Lietuvos nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje deklaruotos ne viso mokestinio laikotarpio (tik iki išvykimo dienos) gautos pajamos);

5.2. nuolatinis Lietuvos gyventojas prašymą pateikė pasibaigus prašymo pateikimo terminui (t. y. po gegužės 1 d. metų, einančių po ataskaitinių metų);

5.3. prašyme pateikti ne visi reikalingi duomenys ir gyventojas jų nepatikslino iki einamųjų kalendorinių metų rugpjūčio 20 dienos;

5.4. prašyme nurodytas vienetas pagal LPI neturi teisės gauti paramos, t. y., jeigu vienetas neturi paramos gavėjo statuso (išskyrus tradicines religines bendruomenes, bendrijas ir centrus, kuriems nereikia įgyti paramos gavėjo statuso) einamųjų metų gegužės 1 dienos arba pajamų mokesčio dalies pervedimo dieną;

5.5. apskaičiuota (perskaičiuota) konkrečiam paramos gavėjui pervestina suma yra mažesnė nei 3 eurai;

5.6. kai prašymas pateiktas gyventojų vardu be jo sutikimo, neteisėtai pasinaudojus jo asmens duomenimis (t. y. kai gyventojas, kurio vardu pateiktas prašymas, arba teisėsaugos institucija mokesčio administratoriui praneša, kad prašymo gyventojas neteikė);

5.7. kai pateikiamas nustatytos formos reikalavimų neatitinkantis prašymas.

6. Nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymas pervesti pajamų mokesčio dalį nuo 2018 m. gautų pajamų turi būti užpildytas vadovaujantis Prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms FR0512 formos, papildomo lapo FR0512P formos užpildymo ir pateikimo taisyklėmis, patvirtintomis VMI prie FM viršininko 2003 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. V-45 „Dėl Prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms FR0512 formos, papildomo lapo FR0512P formos užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“.

7. Gyventojų pageidavimu prašymo blankus ir metodinius nurodymus nemokamai išduoda apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos teritoriniai skyriai, taip pat galima atsispausdinti VMI interneto svetainėje (www.vmi.lt) pateiktą prašymo FR0512 formą, skirtą pildyti kompiuteriu. VMI interneto svetainėje skelbiama prašymo FR0512 forma gali būti užpildoma kompiuteriu, arba atsispausdinus, užpildoma ranka. Prisijungus prie VMI elektroninės deklaravimo sistemos (EDS) (<https://deklaravimas.vmi.lt>), prisijungti galima per elektroninę bankininkystę, su mokesčio administratoriaus suteiktomis priemonėmis arba elektroniniu parašu) prašymą galima pildyti tiesiogiai portale. Tiesioginio dokumentų pildymo metu vartotojams nurodomos pildymo klaidos, kas padeda užtikrinti prašymų duomenų kokybę ir savalaikį skirtos mokesčio dalies pervedimą paramos gavėjams.

8. Paramos gavėjais pagal LPĮ 7 straipsnio nuostatas gali būti Lietuvos Respublikoje įregistruoti: labdaros ir paramos fondai; biudžetinės įstaigos; asociacijos; viešosios įstaigos; religinės bendruomenės, bendrijos ir religiniai centrai; tarptautinių visuomeninių organizacijų skyriai (padaliniai); kiti juridiniai asmenys, kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautas pelnas negali būti skiriamas jų dalyviams. Paramos gavėjais šie asmenys (išskyrus tradicines Lietuvos religines bendruomenes, bendrijas ir centrus) tampa ir teisę gauti paramą įgyja tik LPĮ nustatyta tvarka gavę paramos gavėjo statusą. Duomenys apie įgytą paramos gavėjo statusą, šio statuso suteikimo ar panaikinimo datas registruojami Juridinių asmenų registre Juridinių asmenų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ nustatyta tvarka. Juridinių asmenų registro tvarkytojas yra valstybės įmonė Registrų centras.

9. Pagal 2015 m. gruodžio 17 d. įstatymu Nr. XII-2203 pakeistas GPMĮ 34 straipsnio 3 dalies nuostatas ir LPĮ (2015 m. gruodžio 17 d. įstatymo Nr. XII-2202 redakcija) paramos dalyko, t. y. iki 2 procentų pajamų mokesčio sumos, gavėjais gali būti fiziniai asmenys, kuriems Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo nustatyta tvarka yra suteiktas meno kūrėjo statusas. Paramos gavėjo statusas suteikiamas įregistravus asmenį Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų informacinėje sistemoje, kurią tvarko Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

10. Pagal LPĮ nuostatas paramos gavėju įregistruotas meno kūrėjas negali sau pačiam paskirti piniginių lėšų, sudarančių jo pajamų mokesčio dalį.

11. Bendra paramos gavėjo statusą turintiems vienetams (išskyrus profesines sąjungas ir profesinių sąjungų susivienijimus) ir (ar) meno kūrėjams skiriama pajamų mokesčio dalis negali viršyti gyventojų sumokėto 2 procentų pajamų mokesčio sumos.

12. Paramos gavėjas, pageidaujantis gauti paramą, iki kitų metų, einančių po ataskaitinių metų, rugpjūčio 31 d., turi pateikti laisvos formos prašymą, kuriame nurodomi Lietuvoje registruotoje kredito įstaigoje turimos sąskaitos, į kurią pageidaujama gauti pajamų mokesčio sumas, duomenis. Prašymo teikti nereikia, jeigu paramos gavėjas jau buvo nurodęs sąskaitos, į kurią pageidaujama gauti pajamų mokesčio sumas, duomenis, ir jie nėra pasikeitę.

13. Prašymuose nurodytiems paramos gavėjams pajamų mokesčio sumos apskaičiuojamos ir pervedamos nuo kitų metų (einančių po ataskaitinio laikotarpio) rugsėjo 1 d. iki lapkričio 15 d. Apraše nustatyta tvarka.

14. Paaiškėjus, kad paramos gavėjui buvo pervesta ne visa pajamų mokesčio suma arba kad buvo pervesta per didelė pajamų mokesčio suma, pervestina pajamų mokesčio suma perskaičiuojama Apraše nustatyta tvarka.

Pavyzdys

1. Mokesčio administratorius 2019 m. pradžioje gavo policijos komisariato pranešimą apie tai, kad ikiteisminio tyrimo metu buvo nustatyta, jog dešimties nuolatinių Lietuvos gyventojų prašymai dėl 2 procentų pajamų mokesčio dalies pervedimo paramos gavėjui „X“ nuo jų 2016 m. mokestiniu laikotarpiu gautų pajamų buvo pateikti šiems gyventojams nežinant. Remdamasis šiuo pranešimu, mokesčio administratorius perskaičiuoja 2019 m. paramos gavėjui „X“ pervestina pajamų mokesčio sumą, sumažindamas ją per daug 2017 m. pervesta suma.

15. Paramos gavėjui pervestina paramos suma gali būti perskaičiuojama už ankstesnę kaip penkerių mokestinių metų laikotarpį (t. y. perskaičiuojama netaikant Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nustatytos mokesčio perskaičiavimo senaties).

3. Mokesčio administratorius nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymu, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalo pervesti asmenims (išskyrus profesines sąjungas arba profesinių sąjungų susivienijimus), pagal Labdaros ir paramos įstatymą turintiems teisę gauti paramą, iki 1,2 procento pajamų mokesčio, mokėtino pagal metinę pajamų mokesčio deklaraciją, sumos, o jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas metinės pajamų mokesčio deklaracijos neteikia, – iki 1,2 procento mokestį išskaičiuojančio asmens išskaičiuoto pajamų mokesčio sumos.

(Taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2019 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1325 pakeitimo įstatymą (2018 m. gruodžio 11 d. įstatymas Nr. XIII-1705) pagal nuolatinių Lietuvos gyventojų pateiktus prašymus nuo jų 2019 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio privalo pervesti asmenims (išskyrus profesines sąjungas ir profesinių sąjungų susivienijimus), pagal Lietuvos Respublikos [labdaros ir paramos įstatymą](#) (toliau – LPI) turintiems teisę gauti paramą (toliau – paramos gavėjai), iki 1, 2 procentų pajamų mokesčio sumos:

1.1. mokėtinos pagal 2019 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio metinę pajamų mokesčio deklaraciją (kai gyventojas pagal GPMĮ 27 ar 28 straipsnio nuostatas privalo pateikti ir pateikė deklaraciją);

1.2. mokestį išskaičiuojančio asmens per mokestinį laikotarpį išskaičiuotos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų 2019 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamų (kai gyventojas pagal GPMĮ 27 ar 28 straipsnio nuostatas neprivalo pateikti metinės pajamų mokesčio deklaracijos).

Paramos gavėjais esančioms profesinėms sąjungoms ir profesinių sąjungų susivienijimams pervedamos paramos tvarka aptarta šio straipsnio 4 dalies komentare.

2. Į nuolatinio Lietuvos gyventojų mokėtiną pajamų mokesčio sumą, nuo kurios skaičiuojama paramos gavėjui ir (ar) politinei partijai skiriama pajamų mokesčio dalis, yra įskaitoma ir fiksuoto pajamų mokesčio suma už įsigytą verslo liudijimą. Į mokesčio administratoriaus mokestinio patikrinimo metu papildomai apskaičiuotą arba sumažintą mokėtiną pajamų mokesčio sumą neatsižvelgiama.

3. Mokesčio administratorius, įgyvendindamas šią pareigą, turi vadovautis Sumokėto gyventojų pajamų mokesčio dalies pervedimo paramos gavėjams ir (ar) politinėms partijoms tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. 1K-046 „Dėl Dalies gyventojų pajamų mokesčio sumos pervedimo pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymą paramos gavėjams ir politinėms partijoms tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

4. Pagal Aprašo nuostatas nuolatinis Lietuvos gyventojas turi teisę pateikti prašymą mokesčio administratoriui pasibaigus mokesčiniam laikotarpiui, už kurį nuo gautų pajamų pageidauja skirti sumokėto pajamų mokesčio dalį (toliau – ataskaitiniai metai), arba už kurį prašoma pradėti pervesti (kai pajamų mokesčio dalis skiriama ilgiau nei vienerius metus), iki kitų metų gegužės 1 dienos, kad pajamų mokesčio dalis būtų pervesta vienam ar keliems pasirinktiems paramos gavėjams.

5. Mokesčio administratorius pagal pateiktą gyventojų prašymą pajamų mokesčio dalies paramos gavėjams neturi pervesti, jeigu:

5.1. prašymą pateikė nenuolatinis Lietuvos gyventojas (įskaitant galutinai išvykusį iš Lietuvos fizinį asmenį, pateikusį galutinai išvykstančio iš Lietuvos nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje deklaruotos ne viso mokesčio laikotarpio (tik iki išvykimo dienos) gautos pajamos);

5.2. nuolatinis Lietuvos gyventojas prašymą pateikė pasibaigus prašymo pateikimo terminui (t. y. po gegužės 1 d. metų, einančių po ataskaitinių metų);

5.3. prašyme pateikti ne visi reikalingi duomenys ir gyventojas jų nepatikslino iki einamųjų kalendorinių metų rugpjūčio 20 dienos;

5.4. prašyme nurodytas vienetas pagal LPĮ neturi teisės gauti paramos, t. y., jeigu vienetas neturi paramos gavėjo statuso (išskyrus tradicines religines bendruomenes, bendrijas ir centrus, kuriems nereikia įgyti paramos gavėjo statuso) einamųjų metų gegužės 1 dienos arba pajamų mokesčio dalies pervedimo dieną;

5.5. iš vienos savivaldybės biudžeto įplaukų apskaičiuota (perskaičiuota) konkrečiam paramos gavėjui pervestina suma yra mažesnė nei 3 eurai;

5.6. kai prašymas pateiktas gyventojų vardu be jo sutikimo, neteisėtai pasinaudojus jo asmens duomenimis (t. y. kai gyventojas, kurio vardu pateiktas prašymas, arba teisėsaugos institucija mokesčio administratoriui praneša, kad prašymo gyventojas neteikė);

5.7. kai pateikiamas nustatytos formos reikalavimų neatitinkantis prašymas.

6. Nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymas pervesti pajamų mokesčio dalį nuo 2019 m. ar vėlesniais metais gautų pajamų turi būti užpildytas vadovaujantis Prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms FR0512 formos, papildomo lapo FR0512P formos užpildymo ir pateikimo taisyklėmis, patvirtintomis VMI prie FM viršininko 2003 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. V-45 „Dėl Prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms FR0512 formos, papildomo lapo FR0512P formos užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).

7. 2020 m ir 2021 m. prašymai gali būti pateikiami ne tik elektroniniu būdu, bet ir tiesiogiai mokesčių administratoriui.

Taisyklėse numatyta, kad nuo 2022 m. sausio 1 d. prašymai mokesčio administratoriui galės būti teikiami tik elektroniniu būdu. Prisijungus prie VMI elektroninės deklaravimo sistemos (EDS) (<https://deklaravimas.vmi.lt>), prisijungti galima per elektroninę bankininkystę, su mokesčio administratoriaus suteiktomis priemonėmis arba elektroniniu parašu) prašymą galima pildyti tiesiogiai portale. Tiesioginio dokumentų pildymo metu vartotojams nurodomos pildymo klaidos, kas padeda užtikrinti prašymų duomenų kokybę ir savalaikį skirtos mokesčio dalies pervedimą paramos gavėjams.

8. Paramos gavėjais pagal LPĮ 7 straipsnio nuostatas gali būti Lietuvos Respublikoje įregistruoti: labdaros ir paramos fondai; biudžetinės įstaigos; asociacijos; viešosios įstaigos; religinės bendruomenės, bendrijos ir religiniai centrai; tarptautinių visuomeninių organizacijų skyriai

(padaliniai); kiti juridiniai asmenys, kurių veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurių veiklos tikslas nėra pelno siekimas, o gautas pelnas negali būti skiriamas jų dalyviams. Paramos gavėjais šie asmenys (išskyrus tradicines Lietuvos religines bendruomenes, bendrijas ir centrus) tampa ir teisę gauti paramą įgyja tik LPI nustatyta tvarka gavę paramos gavėjo statusą. Duomenys apie įgytą paramos gavėjo statusą, šio statuso suteikimo ar panaikinimo datas registruojami Juridinių asmenų registre Juridinių asmenų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ nustatyta tvarka. Juridinių asmenų registro tvarkytojas yra valstybės įmonė Registrų centras.

9. Pagal 2015 m. gruodžio 17 d. įstatymu Nr. XII-2203 pakeistas GPMĮ 34 straipsnio 3 dalies nuostatas ir LPI (2015 m. gruodžio 17 d. įstatymo Nr. XII-2202 redakcija) paramos (pajamų mokesčio dalies) gavėjais gali būti fiziniai asmenys, kuriems Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymo nustatyta tvarka yra suteiktas meno kūrėjo statusas. Paramos gavėjo statusas suteikiamas įregistravus asmenį Meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų informacinėje sistemoje, kurią tvarko Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

10. Pagal LPI nuostatas paramos gavėju įregistruotas meno kūrėjas negali sau pačiam paskirti piniginių lėšų, sudarančių jo pajamų mokesčio dalį.

11. Bendra paramos gavėjo statusą turintiems vienetams (išskyrus profesines sąjungas ir profesinių sąjungų susivienijimus) ir (ar) meno kūrėjams skiriama pajamų mokesčio dalis negali viršyti gyventojų sumokėto 1,2 procento pajamų mokesčio sumos.

12. Paramos gavėjas, pageidaujantis gauti paramą, iki kitų metų, einančių po ataskaitinių metų, rugpjūčio 31 d., turi pateikti laisvos formos prašymą, kuriame nurodomi Lietuvoje registruotoje kredito įstaigoje turimos sąskaitos, į kurią pageidaujama gauti pajamų mokesčio sumas, duomenis. Prašymo teikti nereikia, jeigu paramos gavėjas jau buvo nurodęs sąskaitos, į kurią pageidaujama gauti pajamų mokesčio sumas, duomenis, ir jie nėra pasikeitę.

13. Prašymuose nurodytiems paramos gavėjams pajamų mokesčio sumos apskaičiuojamos ir pervedamos nuo kitų metų (einančių po ataskaitinio laikotarpio) rugsėjo 1 d. iki lapkričio 15 d. Apraše nustatyta tvarka.

14. Paaiškėjus, kad paramos gavėjui buvo pervesta ne visa pajamų mokesčio suma arba kad buvo pervesta per didelė pajamų mokesčio suma, pervestina pajamų mokesčio suma perskaičiuojama Apraše nustatyta tvarka.

Pavyzdys

1. Mokesčio administratorius 2020 m. pradžioje gavo policijos komisariato pranešimą apie tai, kad ikiteisminio tyrimo metu buvo nustatyta, jog dešimties nuolatinių Lietuvos gyventojų prašymai dėl 2 procentų pajamų mokesčio dalies pervedimo paramos gavėjui „X“ nuo jų 2017 m. mokesčiniu laikotarpiu gautų pajamų buvo pateikti šiems gyventojams nežinant. Remdamasis šiuo pranešimu, mokesčio administratorius perskaičiuoja 2020 m. paramos gavėjui „X“ pervestinę pajamų mokesčio sumą, sumažindamas ją per daug 2018 m. pervesta suma.

15. Paramos gavėjui pervestina paramos suma gali būti perskaičiuojama už ankstesnį kaip penkerių mokesčinių metų laikotarpį (t. y. perskaičiuojama netaikant Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nustatytos mokesčio perskaičiavimo senaties).

4. Mokesčio administratorius nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymu, mokesčiniame laikotarpiu pasibaigus, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalo pervedti dalį pajamų mokesčio, mokėtino pagal metinę pajamų mokesčio deklaraciją, sumos, o jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas metinės pajamų mokesčio deklaracijos neteikia, – dalį mokesčių išskaičiuojančio asmens išskaičiuoto pajamų mokesčio sumos:

1) 1 procentą – politinėms partijoms, kurios yra įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos Juridinių asmenų registre, atitinka įstatymų reikalavimus dėl politinės partijos narių skaičiaus ir kurioms nėra pradėta pertvarkymo arba likvidavimo procedūra, ir (arba)

2) 1 procentą – profesinėms sąjungoms arba profesinių sąjungų susivienijimams, pagal Labdaros ir paramos įstatymą turintiems teisę gauti paramą.

(Taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 metų mokestinio laikotarpio pajamas).

Komentaras

1. 2011 m. gruodžio 6 d. priimtu Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 34 straipsnio papildymo ir pakeitimo įstatymu (2011 m. gruodžio 6 d. įstatymas Nr. XI-1778) GPMĮ 34 straipsnis buvo papildytas nuostata, įpareigojančia mokesčio administratorių nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymu pervesti politinėms partijoms, įstatymų nustatyta tvarka įregistruotoms Juridinių asmenų registre, atitinkančioms įstatymų reikalavimus dėl politinės partijos narių skaičiaus ir kurioms nėra pradėta pertvarkymo arba likvidavimo procedūra, 1 procentą pajamų mokesčio sumos.

2. 2018 m. birželio 28 d. priimtu Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymu (2018 m. birželio 28 d. įstatymas Nr. XIII-1325) toliau – GPMĮ pakeitimo įstatymas) sudaryta papildoma galimybė gyventojams prisidėti prie Lietuvos profesinių sąjungų bei profesinių sąjungų susivienijimų stiprinimo, skiriant jiems 1 procentą gyventojų pajamų mokesčio. 2017 m. ir ankstesniais metais paramos gavėjais esantiems profesinių sąjungų ir profesinių sąjungų susivienijimams pajamų mokesčio dalis (iki 2 proc.) galėjo būti skiriama pagal šio straipsnio 3 dalį.

3. Politinėms partijoms ir profesinėms sąjungoms ar profesinių sąjungų susivienijimams skiriamos pajamų mokesčio dalys (1 proc. – politinėms partijoms ir 1 proc. – profesinėms sąjungoms ar profesinių sąjungų susivienijimams) apskaičiuojamos nuo 2018 m. mokestinio laikotarpio pajamų mokesčio sumos:

3.1. mokėtinos pagal 2018 m. mokestinio laikotarpio metinę pajamų mokesčio deklaraciją (kai gyventojas pagal GPMĮ 27 ar 28 straipsnio nuostatas privalo pateikti ir pateikė deklaraciją);

3.2. mokesčių išskaičiuojančio asmens per mokestinį laikotarpį išskaičiuotos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų 2018 m. mokestinio laikotarpio pajamų (kai gyventojas pagal GPMĮ 27 ar 28 straipsnių nuostatas neprivalo pateikti metinės pajamų mokesčio deklaracijos).

4. Nustatytų dydžių (po 1 proc.) neviršijančios pajamų mokesčio dalys politinėms partijoms ir (ar) profesinėms sąjungoms ar profesinių sąjungų susivienijimams 2019 m. pervedamos nuo 2018 m. mokestinio laikotarpio nuolatinį Lietuvos gautų pajamų.

5. Mokesčio administratorius, įgyvendindamas šią pareigą, turi vadovautis Aprašu.

6. Pagal Aprašo nuostatas nuolatinis Lietuvos gyventojas, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, už kurį nuo gautų pajamų pageidauja skirti sumokėto pajamų mokesčio dalį (toliau – ataskaitiniai metai), iki kitų metų gegužės 1 dienos turi teisę pateikti prašymą mokesčio administratoriui, kad nustatyto dydžio neviršijančios pajamų mokesčio dalys būtų pervestos vienai ar kelioms pasirinktoms politinėms partijoms ir vienai ar kelioms profesinėms sąjungoms arba profesinių sąjungų susivienijimams.

7. Mokesčio administratoriaus pareiga pervesti pajamų mokesčio dalį gyventojų pasirinktoms politinėms partijoms ir profesinėms sąjungoms arba profesinių sąjungų susivienijimams nėra susijusi su komentuojamo straipsnio 3 dalyje nustatyta pareiga pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams. Vadinasi, pagal nuolatinio Lietuvos gyventojų, pageidaujančio skirti 2 procentų neviršijančią pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams, 1 procento neviršijančią pajamų mokesčio dalį – politinėms partijoms, ir 1 procento neviršijančią pajamų mokesčio dalį – profesinėms sąjungoms ar profesinių sąjungų susivienijimams, pateiktą prašymą mokesčio administratorius atitinkamas pajamų mokesčio sumas privalo pervesti ir paramos gavėjams, ir politinėms partijoms, ir profesinėms sąjungoms ar profesinių sąjungų susivienijimams.

8. Nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymas turi būti užpildytas vadovaujantis Prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms FR0512 formos, papildomo lapo FR0512P formos užpildymo ir pateikimo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. V-45 „Dėl Prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms FR0512 formos, papildomo lapo FR0512P formos užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“.

9. Gyventojų pageidavimu prašymo blankus ir metodinius nurodymus nemokamai išduoda apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos teritoriniai skyriai, taip pat galima atsispausdinti VMI interneto svetainėje (www.vmi.lt) pateiktą prašymo FR0512 formą, skirtą pildyti kompiuteriu. VMI interneto svetainėje skelbiama prašymo FR0512 forma gali būti užpildoma kompiuteriu, arba atsispausdinus, užpildoma ranka.

Prisijungus prie elektroninės deklaratavimos sistemos (EDS) <https://deklaravimas.vmi.lt>. (prisijungti galima per elektroninę bankininkystę, su VMI suteiktomis priemonėmis arba elektroniniu parašu) prašymą galima pildyti tiesiogiai portale. Tiesioginio dokumentų pildymo metu vartotojams nurodomos pildymo klaidos, kas padeda užtikrinti prašymų duomenų kokybę ir savalaikį skirtos mokesčio dalies pervedimą.

10. Mokesčio administratorius pagal pateiktą gyventojų prašymą pajamų mokesčio dalies politinei partijai ir profesinėms sąjungoms ar profesinių sąjungų susivienijimams neturi pervesti, jeigu:

10.1. prašymą pateikė nenuolatinis Lietuvos gyventojas (įskaitant galutinai išvykusį iš Lietuvos fizinį asmenį, pateikusį galutinai išvykstančio iš Lietuvos nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje deklaruotos ne viso mokesčio laikotarpio (tik iki išvykimo dienos) gautos pajamos);

10.2. nuolatinis Lietuvos gyventojas prašymą pateikė pasibaigus prašymo pateikimo terminui (t.y. po gegužės 1 d. metų, einančių po ataskaitinių metų);

10.3. prašyme pateikti ne visi reikalingi duomenys ir gyventojas jų nepatikslino iki einamųjų kalendorinių metų rugpjūčio 20 dienos;

10.4. prašyme nurodyta politinė partija nėra nustatyta tvarka įregistruota Juridinių asmenų registre arba ji neatitinka įstatymų reikalavimų dėl politinės partijos narių skaičiaus, arba jeigu politinei partijai yra pradėta pertvarkymo arba likvidavimo procedūra einamųjų metų gegužės 1 d. arba pajamų mokesčio dalies pervedimo dieną;

10.5. profesinė sąjunga ar profesinių sąjungų susivienijimas metų, einančių po ataskaitinio metų (t.y. metų, už kuriuos nuo gautų pajamų skiriama pajamų mokesčio dalis), gegužės 1 d. arba pajamų mokesčio dalies pervedimo dieną neturi paramos gavėjo statuso;

10.6. apskaičiuota (perskaičiuota) konkrečiai politinei partijai, profesinei sąjungai ar profesinių sąjungų susivienijimui pervestina suma yra mažesnė nei 3 eurai;

10.7. kai prašymas pateiktas gyventojų vardu be jo sutikimo, neteisėtai pasinaudojus jo asmens duomenimis (t. y. kai gyventojas, kurio vardu pateiktas prašymas, arba teisėsaugos institucija mokesčio administratoriui praneša, kad prašymo gyventojas neteikė);

10.8. kai pateikiamas nustatytos formos reikalavimų neatitinkantis prašymas.

11. Politinė partija, profesinė sąjunga ar profesinių sąjungų susivienijimas, pageidaujantys gauti pajamų mokesčio dalį, iki kitų metų, einančių po ataskaitinių metų, rugpjūčio 31 d., turi pateikti laisvos formos prašymą, kuriame nurodomi Lietuvoje registruotoje kredito įstaigoje turimos sąskaitos, į kurią pageidaujama gauti pajamų mokesčio sumas, duomenis. Prašymo teikti nereikia, jeigu politinė partija, profesinė sąjunga ar profesinių sąjungų susivienijimas jau buvo nurodę sąskaitos, į kurią pageidaujama gauti pajamų mokesčio sumas, duomenis, ir jie nėra pasikeitę.

12. Prašymuose nurodytiems pajamų mokesčio dalies gavėjams pajamų mokesčio sumos apskaičiuojamos ir pervedamos nuo kitų metų (einančių po ataskaitinio laikotarpio) rugsėjo 1 d. iki lapkričio 15 d. Apraše nustatyta tvarka.

4. Mokesčio administratorius nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymu, mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalo pervesti dalį pajamų mokesčio, mokėtino pagal metinę pajamų mokesčio deklaraciją, sumos, o jeigu nuolatinis Lietuvos gyventojas metinės pajamų mokesčio deklaracijos neteikia, – dalį mokesčių išskaičiuojančio asmens išskaičiuoto pajamų mokesčio sumos:

1) 0,6 procento – politinėms partijoms, kurios yra įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos Juridinių asmenų registre, atitinka įstatymų reikalavimus dėl politinės partijos narių skaičiaus ir kurioms nėra pradėta pertvarkymo arba likvidavimo procedūra, ir (arba)

2) 0,6 procento – profesinėms sąjungoms arba profesinių sąjungų susivienijimams, pagal Labdaros ir paramos įstatymą turintiems teisę gauti paramą.

(Taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2019 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių pajamas).

Komentaras

1. Pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 34 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIII-1325 pakeitimo įstatymą (2018 m. gruodžio 11 d. įstatymas Nr. XIII-1705) pagal nuolatinį Lietuvos gyventojų pateiktus prašymus nuo jų 2019 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamų privalo pervesti pajamų mokesčio sumas, sudarančias:

1.1. iki 0,6 procento – politinėms partijoms, kurios yra įstatymų nustatyta tvarka įregistruotos Juridinių asmenų registre, atitinka įstatymų reikalavimus dėl politinės partijos narių skaičiaus ir kurioms nėra pradėta pertvarkymo arba likvidavimo procedūra, ir (arba)

1.2. iki 0,6 procento – profesinėms sąjungoms arba profesinių sąjungų susivienijimams, pagal LPĮ turintiems teisę gauti paramą.

2. Politinėms partijoms ir profesinėms sąjungoms ar profesinių sąjungų susivienijimams skiriamos pajamų mokesčio dalys apskaičiuojamos nuo 2019 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamų mokesčio sumos:

2.1. mokėtinos pagal 2019 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio metinę pajamų mokesčio deklaraciją (kai gyventojas pagal GPMĮ 27 ar 28 straipsnio nuostatas privalo pateikti ir pateikė deklaraciją);

2.2. mokesčių išskaičiuojančio asmens išskaičiuotos iš nuolatinio Lietuvos gyventojų 2019 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamų (kai gyventojas pagal GPMĮ 27 ar 28 straipsnių nuostatas neprivalo pateikti metinės pajamų mokesčio deklaracijos).

3. Mokesčio administratorius, įgyvendindamas šią pareigą, turi vadovautis Aprašu.

4. Pagal Aprašo nuostatas nuolatinis Lietuvos gyventojas, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, už kurį nuo gautų pajamų pageidauja skirti sumokėto pajamų mokesčio dalį (toliau – ataskaitiniai metai), iki kitų metų gegužės 1 dienos turi teisę pateikti prašymą mokesčio administratoriui, kad nustatyto dydžio neviršijančios pajamų mokesčio dalys būtų pervestos vienai ar kelioms pasirinktoms politinėms partijoms ir vienai ar kelioms profesinėms sąjungoms arba profesinių sąjungų susivienijimams.

5. Mokesčio administratoriaus pareiga pervesti pajamų mokesčio dalį gyventojų pasirinktoms politinėms partijoms ir profesinėms sąjungoms arba profesinių sąjungų susivienijimams nėra susijusi su komentuojamo straipsnio 3 dalyje nustatyta pareiga pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams. Vadinasi, pagal nuolatinio Lietuvos gyventojų, pageidaujančio skirti 1,2 procentų neviršijančią pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams, 0,6 procento neviršijančią pajamų mokesčio dalį – politinėms partijoms, ir 0,6 procento neviršijančią pajamų mokesčio dalį – profesinėms sąjungoms ar profesinių sąjungų susivienijimams, pateiktą prašymą mokesčio administratorius atitinkamas pajamų mokesčio sumas privalo pervesti ir paramos gavėjams, ir politinėms partijoms, ir profesinėms sąjungoms ar profesinių sąjungų susivienijimams.

6. Nuolatinio Lietuvos gyventojų prašymas turi būti užpildytas vadovaujantis Prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms FR0512 formos, papildomo lapo FR0512P formos užpildymo ir pateikimo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. V-45 „Dėl Prašymo pervesti pajamų mokesčio dalį paramos gavėjams ir (arba) politinėms partijoms FR0512 formos, papildomo lapo FR0512P formos užpildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“.

7. 2020 m ir 2021 m. prašymai gali būti pateikiami ne tik elektroniniu būdu, bet ir tiesiogiai mokesčių administratoriui.

Taisyklėse numatyta, kad nuo 2022 m. sausio 1 d. prašymai mokesčio administratoriui gali būti teikiami tik elektroniniu būdu. Prisijungus prie VMI elektroninės deklaravimo sistemos (EDS) (<https://deklaravimas.vmi.lt>), prisijungti galima per elektroninę bankininkystę, su mokesčio administratoriaus suteiktomis priemonėmis arba elektroniniu parašu) prašymą galima pildyti tiesiogiai portale. Tiesioginio dokumentų pildymo metu vartotojams nurodomos pildymo klaidos, kas padeda užtikrinti prašymų duomenų kokybę ir savalaikį skirtos mokesčio dalies pervedimą.

8. Mokesčio administratorius pagal pateiktą gyventojų prašymą pajamų mokesčio dalies politinei partijai ir profesinėms sąjungoms ar profesinių sąjungų susivienijimams neturi pervesti, jeigu:

8.1. prašymą pateikė nenuolatinis Lietuvos gyventojas (įskaitant galutinai išvykusį iš Lietuvos fizinį asmenį, pateikusį galutinai išvykstančio iš Lietuvos nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje deklaruotos ne viso mokesčio laikotarpio (tik iki išvykimo dienos) gautos pajamos);

8.2. nuolatinis Lietuvos gyventojas prašymą pateikė pasibaigus prašymo pateikimo terminui (t. y. po gegužės 1 d. metų, einančių po ataskaitinių metų);

8.3. prašyme pateikti ne visi reikalingi duomenys ir gyventojas jų nepatiksino iki einamųjų kalendorinių metų rugpjūčio 20 dienos;

8.4. prašyme nurodyta politinė partija nėra nustatyta tvarka įregistruota Juridinių asmenų registre arba ji neatitinka įstatymų reikalavimų dėl politinės partijos narių skaičiaus, arba jeigu politinei partijai yra pradėta pertvarkymo arba likvidavimo procedūra einamųjų metų gegužės 1 d. arba pajamų mokesčio dalies pervedimo dieną;

8.5. profesinė sąjunga ar profesinių sąjungų susivienijimas metų, einančių po ataskaitinio metų (t. y. metų, už kuriuos nuo gautų pajamų skiriama pajamų mokesčio dalis), gegužės 1 d. arba pajamų mokesčio dalies pervedimo dieną neturi paramos gavėjo statuso;

8.6. apskaičiuota (perskaičiuota) konkrečiai politinei partijai, profesinei sąjungai ar profesinių sąjungų susivienijimui pervestina suma yra mažesnė nei 3 eurai;

8.7. kai prašymas pateiktas gyventojų vardu be jo sutikimo, neteisėtai pasinaudojus jo asmens duomenimis (t. y. kai gyventojas, kurio vardu pateiktas prašymas, arba teisėsaugos institucija mokesčio administratoriui praneša, kad prašymo gyventojas neteikė);

8.8. kai pateikiamas nustatytos formos reikalavimų neatitinkantis prašymas.

9. Politinė partija, profesinė sąjunga ar profesinių sąjungų susivienijimas, pageidaujantis gauti pajamų mokesčio dalį, iki kitų metų, einančių po ataskaitinių metų, rugpjūčio 31 d., turi pateikti laisvos formos prašymą, kuriame nurodomi Lietuvoje registruotoje kredito įstaigoje turimos sąskaitos, į kurias pageidaujama gauti pajamų mokesčio sumas, duomenis. Prašymo teikti nereikia, jeigu politinė partija, profesinė sąjunga ar profesinių sąjungų susivienijimas jau buvo nurodęs sąskaitas, į kurias pageidaujama gauti pajamų mokesčio sumas, duomenis, ir jie nėra pasikeitę.

10. Prašymuose nurodytiems pajamų mokesčio dalies gavėjams pajamų mokesčio sumos apskaičiuojamos ir pervedamos nuo kitų metų (einančių po ataskaitinio laikotarpio) rugsėjo 1 d. iki lapkričio 15 d. Apraše nustatyta tvarka.

5. Pagal šio straipsnio 4 dalį pervedama pajamų mokesčio suma neįskaitoma į pagal šio straipsnio 3 dalį pervedamą pajamų mokesčio sumą.

(Taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2018 m. mokestinio laikotarpio pajamas).

Komentaras

1. Nuolatinių Lietuvos gyventojų paramos gavėjams – profesinėms sąjungoms ir profesinių sąjungų susivienijimams 1 procento pajamų mokesčio dalies ir politinėms partijoms 1 procento pajamų mokesčio dalies paskyrimas neapriboja gyventojų teisės paskirti dar 2 procentų pajamų mokesčio dalį kitiems paramos gavėjams (vienetams ir meno kūrėjams), o mokesčio administratoriaus pareigos pervesti remiamiems subjektams paskirtas pajamų mokesčio sumas.

2. Pagal nuolatinių Lietuvos gyventojų pateiktus prašymus 2019 m. nuo jų 2018 m. mokestinio laikotarpio pajamų pervedamos pajamų mokesčio sumos, atitinkančios tokias pajamų mokesčio dalis:

- iki 2 procentų – paramos gavėjams (išskyrus profesines sąjungas ir profesinių sąjungų susivienijimus) ir
- iki 1 procento – politinėms partijoms, atitinkančioms komentuojamo straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus ir
- iki 1 procento - profesinėms sąjungoms ir profesinių sąjungų susivienijimams.

5. Pagal šio straipsnio 4 dalį pervedama pajamų mokesčio suma neįskaitoma į pagal šio straipsnio 3 dalį pervedamą pajamų mokesčio sumą.

(Taikoma apskaičiuojant ir deklaruojant 2019 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamas).

Komentaras

1. Nuolatinių Lietuvos gyventojų paramos gavėjams – profesinėms sąjungoms ir profesinių sąjungų susivienijimams 0,6 procento pajamų mokesčio dalies ir politinėms partijoms 0,6 procento pajamų mokesčio dalies paskyrimas neapriboja gyventojų teisės paskirti dar 1,2 procento pajamų mokesčio dalį kitiems paramos gavėjams (vienetams ir meno kūrėjams), o mokesčio administratoriaus pareigos pervesti remiamiems subjektams paskirtas pajamų mokesčio sumas.

2. Pagal nuolatinių Lietuvos gyventojų pateiktus prašymus 2020 m. nuo jų 2019 m. mokestinio laikotarpio (2021 m. – nuo 2020 m. mokestinio laikotarpio pajamų ir t. t.) pajamų pervedamos pajamų mokesčio sumos, atitinkančios tokias pajamų mokesčio dalis:

- iki 1,2 procento – paramos gavėjams (išskyrus profesines sąjungas ir profesinių sąjungų susivienijimus) ir
- iki 0,6 procento – politinėms partijoms, atitinkančioms komentuojamo straipsnio 4 dalyje nustatytus kriterijus ir
- iki 0,6 procento - profesinėms sąjungoms ir profesinių sąjungų susivienijimams.

6. Mokesčio administratorius gyventojų prašymu per 10 darbo dienų nuo prašymo pateikimo dienos privalo išduoti pažymą apie nuolatinio Lietuvos gyventojų vykdomą individualią veiklą arba nenuolatinio Lietuvos gyventojų įregistruotą nuolatinę bazę Lietuvoje.

Komentaras

1. Mokesčio administratoriaus pareiga yra gyventojų prašymu išduoti pažymą apie:
 - 1.1. nuolatinio Lietuvos gyventojų vykdomą individualią veiklą;
 - 1.2. nenuolatinio Lietuvos gyventojų įregistruotą nuolatinę bazę Lietuvoje.

2. Šių pažymų išdavimo tvarką reglamentuoja Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymų išdavimo taisyklės (toliau – Taisyklės), patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 373 „Dėl Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo ir nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymų išdavimo taisyklių“ (toliau – Įsakymas Nr. 373).

3. Pagal Taisyklių nuostatas nuolatinis Lietuvos gyventojas, pradėjęs vykdyti bet kokios rūšies individualią veiklą, ir nenuolatinis Lietuvos gyventojas, pradėjęs vykdyti individualią veiklą per nuolatinę bazę Lietuvoje, privalo apie tai informuoti mokesčio administratorių. Šiuo tikslu mokesčio administratoriui jie turi pateikti Fizinio asmens prašymą įregistruoti į Mokesčių mokėtojų registrą (REG812 formą), patvirtintą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2013 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. VA-36 „Dėl Fizinio asmens prašymą įregistruoti į Mokesčių mokėtojų registrą/išregistravimo iš Mokesčių mokėtojų registro taisyklių patvirtinimo“.

4. Pasikeitus vykdomos veiklos pobūdžiui, pageidaujant veiklą nutraukti, apie tai taip pat turi būti pranešama mokesčio administratoriui, pateikiant naują prašymą (REG812 formą). Naujas prašymas (REG812 forma) turi būti taip pat pateikiamas ir tuo atveju, kai nenuolatinis Lietuvos gyventojas baigia vykdyti individualią veiklą per nuolatinę bazę, o pradeda veiklą kaip nuolatinis gyventojas ir priešingai, kai gyventojas pradeda vykdyti individualią veiklą per nuolatinę bazę.

5. Kai nuolatinio Lietuvos gyventojų individuali veikla įregistruojama Mokesčių mokėtojų registre, jam per 10 darbo dienų parengiama Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo pažyma (FR0468 forma).

Kai nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinė bazė įregistruojama, jam per 10 darbo dienų parengiama Nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažyma (FR0469 forma).

Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo pažymos FR0468 forma ir Nenuolatinio Lietuvos gyventojų nuolatinės bazės įregistravimo Lietuvoje pažymos FR0469 forma patvirtintos Įsakymu Nr. 373.

6. FR0468 formos ar FR0469 formos pažymos duomenys skelbiami e. VMI portalo autorizuotų elektroninių paslaugų srityje Mano VMI (toliau – Mano VMI). Pažymą gyventojas gali atsispausdinti iš Mano VMI, atsiimti bet kurioje AVMI asmeniškai ar per įstatymų nustatyta tvarka įgaliotą asmenį.

7. Mokesčio mokėtojais nustatyta tvarka neįsiregistravusiems nuolatiniais ir nenuolatiniais Lietuvos gyventojams pažymos neišduodamos.

7. Šio straipsnio 3 ir 4 dalių nuostatos netaikomos tais atvejais, kai tose dalyse nurodytą prašymą pateikęs nuolatinis Lietuvos gyventojas, privalantis teikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją, metinės pajamų mokesčio deklaracijos nepateikia iki šio Įstatymo 27 straipsnio 1 dalyje ar šio Įstatymo 28 straipsnyje nustatyto termino pabaigos.

(Taikoma deklaruojant 2018 m. ir vėlesnio mokestinio laikotarpio pajamas).

Komentaras

1. Gyventojų prašymu paramos gavėjams ir (ar) politinėms partijoms paskirta pajamų mokesčio dalis nepervedama, kai:

1.1. prašymą pateikęs nuolatinis Lietuvos gyventojas, pagal GPMĮ nuostatas privalėjęs pateikti ataskaitinio laikotarpio metinę pajamų mokesčio deklaraciją, jos nepateikė iki GPMĮ 27 straipsnyje nustatyto termino pabaigos, t. y. iki kitų metų gegužės 1 d.;

1.2. prašymą pateikęs fizinis asmuo, tapęs nuolatiniu Lietuvos gyventoju pagal GPMĮ 4 straipsnio 1 dalies 4 punktą, metinę pajamų mokesčio deklaraciją už kalendorinius metus, kuriais atvyko į Lietuvą, privalėjęs pateikti ne vėliau kaip iki kitų kalendorinių metų gruodžio 31 dienos, iki šios datos jos nepateikė. (Kam privalu teikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją - žr. GPMĮ 27 straipsnio komentarą, apie fizinio asmens, tapusio nuolatiniu Lietuvos gyventoju, pajamų mokesčio deklaravimą – GPMĮ 28 straipsnio komentarą).